

Valtuustoaloite Längelmävedelle rakennettavasta venelaiturista

167/10.03.01/2017

Kaupunginvaltuusto 23.10.2017 § 94

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että Kokoomuksen valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen Längelmävedelle rakennettavasta venelaiturista.

Aloite kuuluu seuraavasti:

"Längelmävesi on Pirkanmaan maakuntajärvi, josta on suora vesiyhteys Kanta-Hämeeseen ja Etelä-Pirkanmaan kautta aina Tampereen Laukontorille saakka.

Kyseisellä vesistöllä on runsaasti veneilijöitä ja veneily on kasvava vapaa-ajan harrastusmuoto.

Vesiyhteys Orivedelle on yksi kaupungin vetovoimatekijöistä.

Längelmäveden pohjoisosissa on jo nyt runsaasti palveluita, mutta kaupungin väkirikkain alue on pääasiassa veneilypalvelujen ulkopuolella.

Sataman rakentaminen ja ylläpitäminen voi toteutua kaupungin omana työnä, kumppanuutena yksityisten yritysten tai järjestöjen kanssa tai jollain muulla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sataman sijainti tarkentuu suunnittelun edetessä eikä sen tarvitse olla sidottu kaupungin omistamaan ranta-alueeseen. Olennaista on kuitenkin, että satama on mahdollisimman lähellä asemanseutua ja keskustan palveluja.

Venesataman rakentaminen on Oriveden startti asemanseudun uudelle alulle.

Aloite: Oriveden Kokoomuksen valtuustoryhmä edellyttää, että kaupunginhallitus aloittaa venesataman rakentamisen suunnittelun tavoitteenaan sataman rakentaminen keväällä 2019.

Orivedellä 23.10.2017

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Ulla Eronen
Sini Kahilaniemi
Henry Ingraesus
Jussi Viljanen
Jere Ojanen
Kaarina Jokinen
Kai Linkopuu
Touko Sikala
Jussi Ketola
Kimmo Vihusaari
Juha Haikka"

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää toimimittaa aloitteen tekniikka ja ympäristöpalvelukeskukselle valmisteltavaksi ja pyytää aloitteen johdosta esityksen 31.3.2018 mennessä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 20.03.2018 § 21

Kaupungilla on Karpinlahden, Venehjoen ja Tähtiniemen venesatamat, jotka on annettu vuokrasopimuksella Längelmäveden Veneilijät ry:n ylläpidettäväksi.

Kaupungilla on Koppalan venesatama ja Vettenrannan veneranta, jotka on annettu vuokrasopimuksella Eräjärven Urheilijat ry:n ylläpidettäväksi.

Säynäniemen leirintäalue on vuokrattu yrittäjälle ja yrittäjä on rakentanut vierasvenelaiturin.

Eräjärven Urheilijat ry on rakentanut Rönniin veneilijöille laitureita ja palveluita veneilijöitä varten.

Hiedan entisellä saha-alueella sijaitsee yksityinen venesatama.

Tampereen kaupunkiseudun kuntien infrapalveluiden toimesta on käynnistynyt satamaverkon seudullista kehittämistä koskeva toimintamalliselvitys.

Valtuustoaloitteen tekijät edellyttävät, että lähelle asemanseutua ja keskustan palveluja tulisi rakentaa venesatama.

Kaupungin strateginen yleiskaavan laadinta on käynnistynyt ja osana yleiskaavan laadintaa on tarkoitus tarkastella Hiedan aluetta.

Venesataman sijoittuminen Hiedan alueelle voidaan selvittää osana strategista yleiskaavaa.

Teknisen johtajan ehdotus: Tekninen lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteen johdosta, että Hiedan alueen soveltuvuutta venesatamalle tulisi tarkastella strategisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen edustaja Reijo Kahelin poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana kello 18.27.

Kaupunginhallitus 26.03.2018 § 88

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää:

1. merkitä tiedoksi edellä mainitun teknisen lautakunnan selvityksen aloitteen johdosta.
2. todeta Hiedan alueen soveltuvuutta venesatamalle tarkastellaan strategisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä.

3. todeta että aloitteen käsittely on kesken ja että asiaan palataan kun Hiedan aluetta koskeva selvitys valmistuu, tavoiteaikataulu on vuoden 2018 aikana.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 16.02.2023 § 19

Valmistelija

Tekninen johtaja Matti Vesava

Oriveden strateginen yleiskaava on valmistunut ja se on saanut hyväksynnän, joten vuonna 2017 tehty ja sekä teknisessä lautakunnassa sekä kaupunginhallituksessa käsitellyn valtuustoaloitteen jatkokäsittelyä /-suunnittelua voidaan jatkaa.

Hiedan alue on noussut useasti esille kun on mietitty venesataman rakentamista Oriveden kaupungin omistamalle maalle. Kohteessa on aikoinaan ollut varsin kookas venelaituri, johon Längelmävedelle seilanneet sisävesialukset ovat kiinnittyneet ja ottaneet mm. matkustajia mukaansa. Nyttemmin ko. laituria ei enää ole ja lähialueella sijaitseva venesatama-alue on tarkoitettu siellä veneitään pitävillä henkilöille ja kohdetta ylläpitää yksityinen taho.

Mahdollisen venelaiturin rakentaminen alueelle ei ole aivan yksinkertainen asia, sillä laiturin tulee kestää mm. isolta ulapalta tulevat aallot ja tyrskyt. Lisäksi keväällä jäiden lähdön aikaan kaikki rakennelmat voivat olla hyvin kovilla jään paineen alla, joten on tarkkaan mietittävä, millainen laituri alueelle voitaisiin näiden kriteereiden kautta tehdä ja sitä ylläpitää. Tällä hetkellä alueen virallisella uimarannallakaan ei ole enää ollut vuosiin laitureita, jotka talven tullen nostettiin aina ylös rannalle talviteloille.

Jos / kun laiturihanketta halutaan viedä eteenpäin on hyvä kysyä kaupunginkin eri tahoilta heidän mielipiteitään ja näkemyksiään asiasta.

Esittelijä

Tekninen johtaja Matti Vesava

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää pyytää ympäristölautakunnalta, elämänlaatulautakunnalta ja elinvoimajaostolta lausuntoa 31.3.2023 mennessä siitä, pitäisikö Hiedan rantaan rakentaa vierasvenelaituri ja millä ehdoilla ja millainen laiturin tulisi olla ja palata asian käsittelyyn sen jälkeen kun lausunnot on saatu.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ympäristölautakunta 14.03.2023 § 27
50/00.01.03.00/2023

Valmistelija

Kaavasuunnittelija Tea Jylhä

Tekninen lautakunta on pyytänyt ympäristölautakunnalta lausuntoa 31.3.2023 mennessä siitä, pitäisikö Hiedan rantaan rakentaa vierasvenelaituri ja millainen laiturin tulisi olla.

Hiedassa on aikoinaan ollut laituri, johon on päässyt isommallakin veneellä, ja siitä on vielä jäljellä maapenkka. Vanhan sahan alueella on yksityinen venesatama, josta vuokrataan venepaikkoja. Jos alueelle toteutetaan vierasvenelaituri, se palvelee eri käyttäjäkuntaa kuin venesatama, josta saa vuokrata venepaikkoja. Vierasvenesatamissa käydään pysähtymässä niiden tarjoamien palveluiden vuoksi, esim. wc-tilat, nuotiopaikka, ravintola yms.

Alueen kaavatilanne ja luvat

Hiedan alue on Pirkanmaan maakuntakaavassa merkitty ehdolliseksi taajamatoimintojen alueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan Oriveden Hiedanrannan ja Säynäniemen alueen toteuttaminen edellyttää liikenteellisten järjestelyjen sekä maaperän kunnostustoimien ratkaisemista alueella. Maakuntakaavassa alueella on myös satama/venesatama-kohdemerkintä. Kohdemerkinnällä osoitetaan tärkeimmät olemassa olevat tai kehittyvät vieras-, palvelu- ja kotisatamat, jotka liittyvät maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviin veneilyväyliin. Maakuntakaavaan on myös merkitty satamaan tuleva Mallasveden-Roineen-Längelmäveden veneväylä.

Oriveden strategisessa yleiskaavassa on kehittämismääräys Hiedan ranta: ”Hiedasta Säynäniemeen ulottuvaa aluetta kehitetään tavoitellen alueen aktiivista hyödyntämistä. Toteutusratkaisussa pyritään kustannustaloudelliseen ratkaisuun, joka tukee kaupungin vetovoimaa. Maaperän kunnostustoimet valitaan alueelle tulevien toimintojen mukaan. Alueen saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota.” Rantaan on merkitty keskeinen vesistöreitti ja rannasta kohti Iso-Teerijärveä on merkitty ohjeellinen tavoiteltavan ulkoiluverkoston reitti.

Alueella ei ole asemakaavaa eikä sen asemakaavoittamista ole suunniteltu tehtävän lähivuosina.

Ison laiturin rakentaminen vaatii luvan aluehallintovirastolta. Ennen lupapäätöksen tekemistä aluehallintovirasto kuulee lähialueen rannanomistajia ja vesialueen omistajaa. Jos rantaa samalla ruopataan, siitä on ilmoitettava ELY-keskukselle. Yli 500 m³ ruoppaukseen tarvitaan lupa aluehallintovirastolta.

Pilaantuneet maat

Hiedan vanhan sahan alueella on todettu haitta-aineita maaperässä (dioksiinit, furaanit, kromi, kupari, arseeni). Vanhan laiturin ja uimarannan alueella ei ole syytä epäillä merkittävää maaperän pilaantuneisuutta, mutta alueita ei ole tutkittu kattavasti. Sahan alueelta kulkeutuvien haitta-aineiden mahdollisuutta ei täysin voida sulkea pois, mutta pilaantumisen mahdollisuus arvioidaan pieneksi.

Hiedan uimarannan alueelta maaperästä, kiinteästä jätteestä ja vedestä on tehty sedimenttitutkimus kesällä 2022. Sedimentin haitta-ainepitoisuudet tutkittiin niiltä vesi- ja sedimenttisyvyyksiltä, jotka ovat mahdollisesti kontaktissa rantaa käyttävien uimareiden kanssa. Sedimenttitutkimuksen mukaan rannan käyttäminen uimarantana on turvallista.

Tutkimuksissa todetut kynnsarvon ylittävät arseenipitoisuudet asettuvat Oriveden alueen luontaisen taustapitoisuuden tasolle ja siksi on todennäköisempää, että todetut arseenipitoisuudet kuvaavat alueen

luontaista taustapitoisuutta kuin ihmistoiminnan aiheuttamaa nuhraantuneisuutta. Todettuja dioksiinien ja furaanien pitoisuuksia voidaan pitää maltillisina, eikä niistä arvioida aiheutuvan välitöntä vaaraa tai haittaa ihmisille, ympäristölle taikka eliöstöille, mikäli sedimenttiä ei häiritä merkittävästi. Alueen käyttö uimarantana ei edellytä sedimentin kunnostusta.

Mikäli alueella tullaan tulevaisuudessa tekemään sedimenttiaineksen ruoppausta tai muita mahdollisia rannan kunnostustoimenpiteitä, tulee todetut haitta-ainepitoisuudet ottaa huomioon.

Kulkuyhteydet ja vesihuolto

Hiedan rantaan on kulkuyhteys Satamarannan yksityistietä pitkin. Tiellä kulkeva raskas liikenne sekä tien leveys ja kunto ovat nykytilassa haaste alueen aktiiviselle käytölle. Kevyelle liikenteelle on kulkuyhteys rantaan radan yli Satamatietä.

Alueella ei ole vesihuoltoverkostoa, mikä aiheuttaa haasteita mahdollisten tulevien satamapalveluiden järjestämiselle ja luvittamiselle.

Aseman seudun kehittäminen

Aseman seutua pyritään kehittämään ja kehitystyötä varten on tehty monenlaisia selvityksiä ja suunnitelmia esimerkiksi: Asemanseudun ja Hiedan alueen kehittämisselvitys (FCG 2019), Oriveden asemanseudun kehittämisselvitys (Ramboll 2022), Hiedan alueen kaavataloudellinen arviointi (Ramboll 2022) sekä useat pilaantuneiden maiden kunnostamiseen liittyvät selvitykset.

Vuoden 2019 kehittämisselvityksessä sekä kaavataloudellisessa arvioinnissa on arvioitu, millaisia kustannuksia kaupungille tulee, jos Hiedan alue osoitetaan asumiskäyttöön tai pelkästään virkistyskäyttöön. Pilaantuneiden maiden puhdistus on merkittävä kustannuserä kaikissa vaihtoehdoissa ja asuinrakentamisen osalta myös infran toteuttaminen. Alueen laajemmassa kehittämisessä onkin huomioitava, että kynnysinvestoinnit ovat merkittäviä.

Oriveden asemanseudun kehittämisselvityksen yhteydessä on järjestetty haastatteluja, työpaja, asukaskysely sekä asukasilta, joissa on kerätty näkemyksiä toivotuista toimenpiteistä ja kehityskohteista. Saadun palautteen perusteella Hiedan ranta-alueen kehittäminen nähtiin erittäin tärkeänä ja erityisesti sen kehittäminen virkistyskäyttöön. Työpajassa ehdotettiin esimerkiksi satamapalvelujen toteuttamista alueelle sekä kioskin/kahvilan rakentamista isolla terassilla. Kehittämisselvityksessä onkin esitetty Hiedan ranta-alueen kehittämistä rantapuistoksi.

Oriveden kaupungin maapoliittisessa ohjelmassa on mainittu aseman seudun kehittämisohjelman toimeenpano yhtenä maapolitiikan tavoitteena.

Asemanseutuihin liittyy valtava potentiaali maankäytön, asumisen, työpaikkojen, palveluiden, elinkeinoelämän ja liikenteenkin näkökulmasta. Hyvien ja edelleen kehittyvien junayhteyksien vuoksi Oriveden aseman seudullakin on paljon potentiaalia kehittyä vetovoimaiseksi alueeksi.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta esittää lausuntonaan, että vierasvenelaiturin suunnittelu ja toteuttaminen on kannatettava hanke ja hyvä ensimmäinen askel kohti Hiedan alueen laajempaa kehittämistä. Laiturin toteuttamisen vaikutukset mahdollisesti pilaantuneisiin maihin on kuitenkin selvitettävä ja

huolehdittava, ettei rakentamisella aiheuteta merkittävää haittaa ympäristölle. Maakuntakaava sekä strateginen yleiskaava tukevat laiturin toteuttamista alueelle. Lupa laiturin rakentamiseen haetaan aluehallintovirastolta. Rakennettavan laiturin tulee tukea Hiedan ja koko aseman seudun kehittämistä, joten sen suunnittelussa on huomioitava myös tulevaisuuden tarpeet. Suunnitteluun on hyvä ottaa mukaan eri toimialojen asiantuntijat ja tarvittaessa käyttää ulkopuolista apua, jotta laiturin toteuttamiseen löydetään sopivat ratkaisut.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavasuunnittelija Tea Jylhä oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.
